

13.	Заокружи слово испред примера у ком падеж у којем стоји именица СОБА означава место налажења: а) Знатижељно смо гледали ка соби у којој се налазила торта. б) Стајали смо у соби и разговарали. в) Отрчао сам у собу да видим шта се дешава. г) Оваква лампа није за тако малу собу. д) Треба да поразговарамо о соби и новом размештају.																	
14.	У следећем примеру подвуци главну реч (центар) сваке имениче синтагме: Кад се доселио овде, једно време је врло успешно радио као страни дописник, а затим је постао професор француске књижевности на универзитету.																	
15.	У следећем примеру подвуци прелазне глаголе: Кад завршим с тренингом, прво се истуширам, па изађем на терасу да се надишем свежег ваздуха, а онда поједем банану и узмем неку лепу књигу, да се опустим читајући је.																	
16.	У следећем примеру подвуци безличне глаголе: Док је небо полако бледело, а на хоризонту се, једва се приметно руменећи, губили последњи сунчеви зраци, Марија је журила да заврши цртеж пре него што се смркне и захладни.																	
17.	Одреди граматичке категорије глагола подвучених у следећој реченици: Кад сутра <u>стигне</u> ₍₁₎ пошиљка, <u>види</u> ₍₂₎ ко је шаље, да ми можеш рећи кад те <u>будем позвао</u> ₍₃₎ .																	
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>ЛИЦЕ</th><th>БРОЈ</th><th>ГЛАГОЛСКИ ОБЛИК</th></tr></thead><tbody><tr><td>(1)</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>(2)</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>(3)</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>			ЛИЦЕ	БРОЈ	ГЛАГОЛСКИ ОБЛИК	(1)				(2)				(3)				
	ЛИЦЕ	БРОЈ	ГЛАГОЛСКИ ОБЛИК															
(1)																		
(2)																		
(3)																		
18.	Одреди граматичке категорије подвучених придева у следећој реченици: Није желела да проведе четири године на факултету, али је размишљала о некој квалитетној и цењеној <u>вишој</u> ₍₁₎ школи и трагала за <u>поузданим</u> ₍₂₎ препорукама на интернету.																	
<table border="1"><thead><tr><th></th><th>ПАДЕЖ</th><th>БРОЈ</th><th>РОД</th><th>СТЕПЕН ПОРЕЂЕЊА</th></tr></thead><tbody><tr><td>(1)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>(2)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>			ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД	СТЕПЕН ПОРЕЂЕЊА	(1)					(2)						
	ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД	СТЕПЕН ПОРЕЂЕЊА														
(1)																		
(2)																		
19.	У следећем примеру одреди функцију (службу) делова који су издвојени: Анин нови џемпер биће од најбоље вуне. џемпер _____ од најбоље вуне _____ Анин нови џемпер _____ најбоље _____																	
20.	Заокружи слово испред сваког примера у ком уочаваш одредбу за време исказану синтагмом: а) Наредне недеље идемо код мене. б) Богме је овде леп и сунчан сваки дан! в) Наредне недеље биће кишне и хладне. г) Сваки дан ме зове без разлога. д) Свакодневно се изненађујем. ђ) Сваки дан одржавају се концерти.																	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2016/17.
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VII разред
Кључ

1. предњонепчани / палатални; предњонепчани / палатални; задњонепчани / веларни
2. мислити, пружити, ослободити, носити, приповедати, месечина
3. замисао четворица неколико заступнички забринутост
процесор четрнаест четрдесет дијагонала пријатељски
4. Само неколико дана након што је на Јутјуб поставио два **кратка снимка** на којима припрема свој омиљени **ручак** и вечеру, Дарко је већ имао неколико хиљада **прагилаца** на свом каналу.
5. недајем, **немајући**, недам, незнајући, **нећу**, невидевши, омогућујуће
6. а)
7. **потпредседник**, учитељица, преписивач, **предуговор**, пријемник, оптужница
8. једна / Једна / 1.
9. даровати, измислити, **употребљавати**, дивити се, **рећи**, бојити
10. Сви чланови комисије су, сигурни у своје мишљење, на данашњем такмичењу прогласили Ивану за **најбољу** и **најспретнију**.
11. СУ: у лицу у броју у роду ПОПУЛАРНИ: у лицу у броју у роду
12. а) МАЈА: Како те зову другови? б) МАЈА: Ко те зове Пеца?
ПЕТАР: Другови ме зову **Пеца**. ПЕТАР: **Другови** ме зову Пеца.
13. б)
14. Кад се доселио овде, једно **време** је врло успешно радио као страни **дописник**, а затим је постао **професор** француске **књижевности** на универзитету.
15. Кад завршим с тренингом, прво се истуширам, па изађем на терасу да се надишем свежег ваздуха, а онда **поједем** банану и **узнем** неку лепу књигу, да се опустим **читајући** је.
16. Док је небо полако бледело, а на хоризонту се, једва се приметно руменећи, губили последњи сунчеви зраци, Марија је журила да заврши цртеж пре него што **се смркне** и **захладни**.
- 17.

	Лице	Број	Глаголски облик
(1)	треће / 3.	једнина	презент
(2)	друго / 2.	једнина	императив
(3)	прво / 1.	једнина	футур II / други / егзактни

18.

	Падеж	Број	Род	Степен поређења
(1)	локатив	једнина	женски	компаратив
(2)	инструментал	множина	женски	позитив

19.

цемпер **главна реч / центар (синтагме)**

Анин нови цемпер (**граматички субјекат**)

од најбоље вуне **именски део предиката / именски (копулативни) предикатив**

најбоље (**конгруентни / придевски**) атрибут

20. а), г), ђ)

Школска 2016/2017. година
РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

VIII разред

Шифра: _____

1.	Заокружи слова испред тврдњи које се односе на порекло српског народног језика: а) Припада келтској породици језика. б) Припада индоевропској породици језика. в) Припада словенској породици језика. г) Развио се из прасловенског језика. д) Развио се из старословенског језика.	
2.	Своја прва штампана дела Вук Караџић је објавио у: а) Тршићу б) Београду в) Бечу г) Будимпешти д) Сремским Карловцима Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Напиши ијекавске облике следећих речи: БЕЛО _____, БЕЛИНА _____, ЖЕЛЕО _____, УВЕК _____	
4.	На празну линију упиши одговарајући облик именице СВИТАЦ, а затим одговори на питање. У малога _____, / Кад се спусти тама, / Једна сијалица / Упали се сама... Зокружи слова испред гласовних промена извршених у облику који си написао: а) сибиларизација б) губљење сугласника в) непостојано А г) једначење по месту творбе	
5.	Подвуци глагол који у 1. лицу јединине презента у потврдном облику има краткоузлазни акценат: КРАСТИ, ВОЛЕТИ, ЛЕПИТИ, РАЗУМЕТИ	
6.	Подвуци све речи у дативу: Били смо на рођендану мог друга и поклонили му књигу о једном страшном змају који зароби принцезу у шуми, а њеном оцу поруши дворац.	
7.	Подвуци именице које нису главна реч (центар) ни у једној синтагми у реченици из претходног задатка: РОЂЕНДАН, ДРУГ, КЊИГА, ЗМАЈ, ПРИНЦЕЗА, ШУМА, ОТАЦ, ДВОРАЦ	
8.	Заокружи слово испред реченица са повратним глаголом: а) Увек нас се сети кад му нешто затреба. б) Издаје се стан у приземљу. в) У се гледај, и у своје кљусе. г) Неће се проблеми сами решити. д) Решио се свих проблема са стомаком.	
9.	Заокружи префикс помоћу кога ће се променити и глаголски вид и глаголски род глагола ЛЕТЕТИ: ИЗ-, НА-, ПО-, ПРЕ-, ПРИ-, С-, УЗ-.	
10.	Подвуци прилошку синтагму у следећем примеру: Кријући врло вешто своје намере, успела је све да убеди да хитно треба да потраже неко боље место за скривање.	
11.	Подвуци реч насталу извођењем: ЛЕДОЛОМАЦ, БРОДОЛОМНИК, ВРАТОЛОМИЈА, НЕЧИТАК, НЕЗНАБОЖАЦ	
12.	<u>Стара</u> ми је рекла да ћу ићи на његов концерт ако из владања заслужим пет. Подвучена реч је: а) настала извођењем б) настала слагањем в) настала комбинованом творбом г) настала претварањем д) проста реч	
13.	Којим механизмом је добијено значење подвучене речи у реченици: На бис је свирао <u>Моцарта</u> , иако је цео концерт био посвећен Шопену. а) хомонимијом б) метонимијом в) конверзијом г) синонимијом д) метафором	

14.	Заокружи одговарајуће слово. Упоредите подвучене речи у следећим групама речи и одредите да ли су оне примери за полисемију или хомонимију. а) <u>сто</u> динара : дрвени <u>сто</u> П Х б) беле <u>раде</u> : вредно <u>раде</u> П Х в) <u>лупати</u> у добош : <u>лупати</u> глупости П Х г) <u>златна</u> времена : <u>златна</u> огрлица П Х д) <u>снимили су видео</u> : <u>видео</u> је ајкулу П Х	
15.	Какве су по значењу две зависне реченице у следећем примеру: Попећу се сада на врх јарбола, да видим какво ће време бити сутра. а) односна б) намерна в) допусна г) изрична д) условна њ) узрочна Зокружи слова испред тачних одговора.	
16.	Заокружи слово испред примера у ком зависна реченица има службу атрибута: а) Питала ме је који филм највише волим. б) Сто пута сам гледао филм који највише волим. в) Сазнала сам који филм највише воли. г) Опет сам гледала тај филм јер га највише волим.	
17.	Мислио је да ће оглувети јер је она непрестано викала. Зависна реченица у овом примеру може се заменити предлошко-падежном конструкцијом која гласи _____, а да се значење не промени.	
18.	Заокружи слово испред примера у ком су у раставном односу зависне реченице: а) Када нам гости дођу у лето или рану јесен, увек их понудимо нашим домаћим воћем. б) Када будеш чуо неку новост, јави ми да дођем или позови неког другог. в) Када читам књигу коју волим или стрип који ми је занимљив, најбоље се опустим. г) Када деца сањају да лете или да брзо трче, тада највише расту.	
19.	Упиши потребне знакове интерпункције: У њиховом друштву често се срећу и животиње које имају медвеђе тело и веверичји реп али то нису обични мрки медведи то су медверице	
20.	Подвуци неправилно написане речи: ауто-гол, ауто-перионица, ауто-бравар, ауто-портрет, ауто-трке	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2016/2017. година
РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
VIII разред

Кључ

1. б), в), г)
2. в)
3. бијело, бјелина, желио, увијек
4. СВИЦА
б), в)
5. КРАСТИ, ВОЛЕТИ, ЛЕПИТИ, РАЗУМЕТИ
6. Били смо на рођендану мог друга и поклонили МУ књигу о једном страшном змају који зароби принцезу у шуми, а ЊЕНОМ ОЦУ поруши дворац.
7. РОЂЕНДАН, ДРУГ, КЊИГА, ЗМАЈ, ПРИНЦЕЗА, ШУМА, ОТАЦ, ДВОРАЦ
8. а), д)
9. ИЗ-, НА-, ПО-, ПРЕ-, ПРИ-, С-, УЗ-
10. врло вешто
11. ЛЕДОЛОМАЦ, БРОДОЛОМНИК, ВРАТОЛОМИЈА, НЕЧИТАК, НЕЗНАБОЖАЦ
12. г)
13. б)
14. а) X б) X
в) П г) П
д) X
15. б), г)
16. б)
17. због/од/услед њеног непрестаног викања / њене непрестане вике
18. г)
19. У њиховом друштву често се срећу и животиње које имају медвеђе тело и веверичји реп, али то нису обични мрки медведи, /-/; то су медверице.
20. ауто-год, ауто-перионица, ауто-бравар, ауто-портрет, ауто-трке